

**EEN VERANTWOORDE INVESTERING,
EEN INVESTERING VERANTWOORD**

Rapportage Quick Scan Subsidiebeleid
Wijk Bij Duurstede

Rekenkamercommissie gemeente Wijk bij Duurstede
November 2009

1. Inleiding	4
1.2. Aanleiding en achtergrond	4
1.3. Probleemstelling, onderzoeksvragen en afbakening	5
1.4. Uitvoering Onderzoek	6
2. Beleidskader.....	9
2.1. Inleiding	9
2.2. De Algemene Subsidieverordening.....	9
2.3. De Beleidsregels 2009.....	10
2.4. Beleidsdocumenten	11
2.5. Constateringen.....	13
3. Subsidieverlening in 2008.....	14
3.1. Inleiding	14
3.2. Overzicht subsidies 2008	14
3.3. De budgetovereenkomst	15
3.4. Te leveren prestaties.....	15
3.5. Constateringen.....	17
4. Conclusies en aanbevelingen	18
4.2. Conclusies	18
4.3. Aanbevelingen.....	19
5. Reactie van het college van Burgemeester en Wethouders	20
6. Nawoord van de Rekenkamercommissie	22
Bijlage 1. Overzicht subsidies 2008.....	24

1. Inleiding

1.2. Aanleiding en achtergrond

Bij de gemeentelijke herindeling per 1 januari 1996 kreeg de nieuwe gemeente Wijk bij Duurstede te maken met drie verschillende subsidieregelingen (van de oude gemeenten Wijk bij Duurstede, Cothen en Langbroek).

De gemeente achtte het wenselijk dat de verschillende subsidiemethodieken zoals die werden gehanteerd, op basis van de oude subsidieverordeningen van de voormalige gemeenten, werden vervangen door een meer eenduidige en objectieve berekeningssystematiek waarbij het niet uit moet maken of activiteiten in Cothen, Langbroek of Wijk bij Duurstede worden uitgevoerd.

In 2005 heeft het college de 'Beleidsregels welzijn' vastgesteld, waarin te subsidiëren instellingen, voorwaarden en wijze van subsidievaststelling zijn bepaald. Met het vaststellen van deze 'Beleidsregels welzijn' is de harmonisatie tussen de subsidiesystematiek van de voormalige drie gemeenten gerealiseerd.

Hoewel er in 2000 een nieuwe subsidieverordening is vastgesteld die het mogelijk maakte om budgetsubsidie toe te passen, is dit in de periode tot 2006 slechts voor een beperkt aantal instellingen gerealiseerd. Vóór 2006 was het subsidiebedrag dat instellingen ontvingen berekend op basis van destijds gemaakte afspraken. In de praktijk betrof het een bijdrage in het goedgekeurde exploitatietekort. Deze vorm van subsidiëring is vooral gericht op het in stand houden van organisaties terwijl het de bedoeling is een budget te koppelen aan te leveren activiteiten, prestaties of door de gemeente gewenste effecten.

In 2005 is daarom gestart met het opstellen van een nieuwe Algemene Subsidieverordening, met onder andere als doel meer gebruik te maken van het instrument budgetsubsidies. Deze 'Algemene subsidieverordening gemeente Wijk bij Duurstede' (ASV) is op 1 maart 2006 in werking getreden.

Bij het vaststellen van de ASV heeft de gemeente het voornemen uitgesproken het aantal budgetsubsidies uit te willen breiden. De ASV definieert een budgetsubsidie als: 'Een subsidie aan een instelling, waarbij vooraf het aantal subsidiejaren, de objectieve subsidiecriteria,

de uitgangspunten van het subsidiebeleid en de wijze waarop de bijstelling van het budget plaatsvindt, is bepaald.’

In december 2008 heeft het college van B&W, als uitwerking van de ASV, nadere regels¹ vastgesteld wat betreft de beleidsinhoudelijke afwegingen rond subsidieverlening in het belang van ‘concretisering en uitvoering van gemeentelijk beleid’.

De rekenkamercommissie acht het nu, 3 jaar na het in werking treden van de ASV, een goed moment om te onderzoeken hoever de gemeente is gevorderd met haar voornemens voor het subsidiebeleid. De rekenkamercommissie wil met name onderzoeken welk beleidskader voor subsidiering van kracht is, wat de stand van zaken is wat betreft de budgetsubsidies en in welke mate zij mogelijkheden voor sturing door de gemeente bieden.

Het onderzoek zal uitsluitend betrekking hebben op de directe structurele subsidies. Vanwege doorlooptijd en beschikbare capaciteit zal het onderzoek het karakter hebben van een zogenaamde *quick-scan*.

Zoals gebruikelijk zal de rekenkamercommissie haar conclusies en aanbevelingen in eerste instantie aan het college aanbieden voor bestuurlijke wederhoor. Vervolgens wordt de eindrapportage aan de raad aangeboden.

De doelstelling van het onderzoek is:

De stand van zaken bepalen met betrekking tot de omvorming van exploitatiesubsidies naar budgetsubsidies en inzicht verkrijgen in de voorwaarden voor, en kenmerken van, de budgetsubsidies in de gemeente Wijk bij Duurstede. Dit met het oog op het creëren van leereffecten bij nieuwe budgetsubsidies in de toekomst.

1.3. Probleemstelling, onderzoeksvragen en afbakening

Op basis van de algemene doelstelling van het onderzoek kan de volgende centrale probleemstelling worden geformuleerd:

Wat is het beleid ten aanzien van subsidiëring in zijn algemeenheid en budgetsubsidies in het bijzonder en in hoeverre biedt het huidige beleid waarborgen voor een doelmatige en doeltreffende uitvoering van dat beleid?

De centrale probleemstelling kan worden uitgesplitst in de volgende onderzoeksvragen.

1. Wat is het beleidskader ten aanzien van subsidies in zijn algemeenheid en budgetsubsidiering in het bijzonder?

¹ Beleidsregels subsidies gemeente Wijk bij Duurstede 2009.

2. Wat is de stand van zaken betreffende de omvorming naar subsidieverstrekking op basis van een budgetsubsidieovereenkomst?
3. Welke meetbare prestaties en beoogde effecten zijn in de budgetovereenkomsten vastgelegd?
4. Wat is de sturingskwaliteit van deze budgetsubsidieovereenkomsten? (SMART, hoe wordt doeltreffendheid gewaarborgd?)
5. Is het stelsel voor budgetsubsiëring zo ingericht dat een adequate controle mogelijk is?

Het onderzoek zal zich richten op de periode na 2005 aangezien er vanaf dat jaar is gewerkt met beleidsregels en de nieuwe ASV.

1.4. Uitvoering Onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd in een aantal fasen die grofweg overeenkomen met de hiervoor genoemde onderzoeksvragen.

Fase 1: Inventarisatie van het beleidskader

Tijdens deze fase is de regelgeving ten aanzien van subsidiëring in de gemeente Wijk bij Duurstede in kaart gebracht. Daarnaast is nagegaan welke algemene beleidsdoelen zoals verwoord in de programmabegroting en beleidsnota's en -notities zijn opgenomen. Het resultaat van deze fase is een antwoord op de eerste onderzoeksvraag.

Fase 2: Inzicht in de omvorming naar budgetsubsidie

In deze fase wordt achterhaald welke instellingen in 2008 een subsidie ontvingen op basis van een budgetovereenkomst en is nagegaan wat de redenen zijn om instellingen via deze systematiek te subsidiëren. Verder is nagegaan voor welke subsidieontvangers de komende jaren een budgetovereenkomst zal worden opgesteld.

Met deze fase wordt een antwoord geformuleerd op de tweede onderzoeksvraag.

Fase 3: De sturingskwaliteit bij de budgetsubsiëring

In de derde fase zijn een aantal budgetovereenkomsten nader onderzocht. De afspraken die daarin zijn opgenomen, zijn beoordeeld op de mate waarin zij voldoende sturingsmogelijkheden bieden. De relatie met de subsidieontvanger dient bij te dragen aan een gemeentelijke doelen. De vraag is of de wijze waarop dat dient te gebeuren voldoende is geconcretiseerd? Met andere woorden: zijn de doelen geformuleerd in termen van prestaties of producten? En

zijn deze voldoende SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden) geformuleerd? Wat is de rol van college, raad en ambtelijke organisatie in dat geheel? Het resultaat van deze fase is een antwoord op de derde en vierde onderzoeksvraag.

Fase 4: Controle en verantwoording

Het voornemen van de rekenkamercommissie was in eerste instantie om na te gaan of het stelsel voor (budget)subsiëring zo is ingericht dat een adequate controle en verantwoording voldoende is gewaarborgd. Het betreft dan de vraag naar de wijze waarop de ontvanger van subsidie zich verantwoordt, en of daarbij expliciet is vermeld of aan de eisen uit de overeenkomst is voldaan en hoe de controle is ingericht.

De rekenkamercommissie heeft deze vraag echter, vanwege de hierna aangegeven redenen, in het onderhavige onderzoek niet nader onderzocht.

Bij de controle van de jaarrekening over 2007 heeft de accountant een aantal knelpunten wat betreft de rechtmatigheid van subsidieverstrekking geconstateerd. Het betrof onder andere de tijdigheid van aanvragen en verantwoording door ontvangers van subsidie, de dossiervorming en de naleving van werkinstructies en -processen.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de accountant heeft in 2008 een intern onderzoek plaats gevonden naar de rechtmatigheid van de subsidieverstrekking. Belangrijkste conclusies van dat onderzoek waren:

- er is sprake van een historisch gegroeide situatie waarbij subsidies in een aantal gevallen ‘automatisch’, zonder dat daarvoor een aanvraag is ingediend, worden verleend;
- de termijnen voor aanvraag en verantwoording worden overschreden en niet bewaakt en gehandhaafd;
- subsidiedossiers vertonen een grote diversiteit in opzet en inrichting en zijn in veel gevallen niet volledig.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de accountant en het interne onderzoek is in 2008 een project gestart om het proces van subsidieverlening te stroomlijnen en te uniformeren. De raad is over dit initiatief op 10 september 2008 per brief geïnformeerd. Het college geeft aan dat werkgroep van start gegaan die twee doelen heeft gesteld, te weten:

- ‘het borgen van de rechtmatigheid van procedures ten aanzien van subsidietrajecten en;
- een nadere analyse van de inhoud van ons huidige subsidiebeleid, zoals bijvoorbeeld aanwezigheid van een subsidievolgsysteem, kaderstelling voor on-

derscheid van diverse soorten subsidies, onderscheid subsidies versus inkoop in het geval van gemeentelijke teken (bijvoorbeeld de vuilophaal), of het aanpassen van de verordening en beleidsregels.’

De resultaten van de accountantscontrole en het interne onderzoek geven op hoofdlijnen al het antwoord op de vraag naar mogelijkheden voor adequate controle en verantwoording: deze waren onvoldoende.

De rekenkamercommissie constateert dat het college initiatieven heeft genomen om de geconstateerde tekortkomingen te verhelpen, maar dat eerst in 2010 en de jaren daarna moet blijken in hoeverre deze initiatieven effectief zijn gebleken.

2. Beleidskader

2.1. Inleiding

Het kader waarbinnen de gemeente subsidies verleent bestaat op hoofdlijnen uit drie elementen:

- de Algemene subsidieverordening Wijk bij Duurstede (ASV);
- de Beleidsregels subsidies gemeente Wijk bij Duurstede 2009;
- beleidsdocumenten (nota's en notities) per beleidsterrein en programmabegroting.

De ASV heeft betrekking op subsidiering als beleidsinstrument en regelt onder andere de procedures rond het aanvragen en toekennen van subsidies, en over de door de subsidieontvanger af te leggen financiële en inhoudelijke verantwoording.

In de 'Beleidsregels' zijn regels over de 'beleidsinhoudelijke afweging rond subsidieverlening' op de diverse beleidsterreinen, zoals sport, welzijn, gezondheidszorg, enz., opgenomen.

In de beleidsdocumenten beschrijft de gemeente welke doelen en maatschappelijke effecten zij met welke middelen wil bereiken en welke rol zij ziet weggelegd voor organisaties bij de uitvoering van het beleid.

2.2. De Algemene Subsidieverordening

Algemeen uitgangspunt voor de subsidieverordening is dat subsidie altijd een tegenprestatie kent. Daarnaast subsidieert de gemeente uitsluitend rechtspersonen.

De subsidieverordening definieert vier typen subsidie namelijk²:

- **de budgetsubsidie:** een subsidie aan een instelling, waarbij vooraf het aantal subsidiejaren, de objectieve subsidiecriteria, de uitgangspunten van het subsidiebeleid en de wijze waarop de bijstelling van het budget plaatsvindt, is bepaald.
- **de incidentele subsidie:** een eenmalige subsidie dat het bestuursorgaan verstrekt:
 - a. voor een activiteit met een eenmalig of experimenteel karakter;
 - b. voor een kortlopend project;
 - a. als start- of waarderingssubsidie.

² ASV art. 1.

- **de subsidie voor nieuw beleid:** een subsidie voor nieuwe activiteiten waarin de verordening of geldende beleidsregels niet voorzien.
- **de waarderingssubsidie:** een subsidie die het bestuursorgaan verstrekt als waardering indien het bepaalde activiteiten van belang acht.

De verordening geldt niet voor subsidies, bijdragen of bekostiging op het gebied van onderwijs, sociale zaken en werkgelegenheid, volkshuisvesting en ruimtelijke ordening, het leerlingenvervoer. Hetzelfde geldt voor bijdragen aan verbonden partijen.

De verordening bevat geen eisen wat betreft de eventueel met ontvangers van subsidie te sluiten subsidieovereenkomsten anders dan dat het college met de boogde subsidieontvanger in overleg treedt over de ‘activiteiten (zo mogelijk vertaald naar meetbare prestaties), de overige subsidieverplichtingen en – voor zover van toepassing- de subsidieovereenkomst en de door de gemeente ter beschikking te stellen middelen (...)’.³

De subsidieverordening bevat bepalingen met betrekking tot de planning van (te subsidiëren) activiteiten. De verordening stelt eisen aan de ontvangers van subsidie wat betreft het aanvragen van subsidie, de financiële (accountantsverklaring) en inhoudelijke verantwoording. De verordening bevat bepalingen over de data waarop ontvangers van subsidie documenten (aanvragen, jaarverslagen, e.d.) bij de gemeente uiterlijk moeten indienen.

Voor het overige betreft de verordening de procedures voor de subsidieverlening en – vaststelling, weigeringsgronden en de betaling.

De verordening bevat geen bepalingen over de wijze waarop het college op basis van de rapportages van de subsidieontvangers afspraken uit de budgetovereenkomsten evalueert.

2.3. De Beleidsregels 2009

De beleidsregels specificeren, met uitzondering van de sport, per subsidiabele activiteit het type subsidie, bedrag, de te leveren prestaties en of activiteiten. De ‘Beleidsregels’ zijn in december 2008 door het college vastgesteld en vervangen de ‘Beleidsregels welzijn’ uit 2005. Het document noemt voor het jaar 2009 78 te verstrekken subsidies, waarvan 23 budgetsubsidies.’ Bij elke te verstrekken subsidie is de subsidienorm vermeld of een subsidieplafond, in de vorm van een vast bedrag, opgenomen. In het geval van de waarderingssubsidies zijn de te leveren prestaties genoemd en bij de vaststelling van dit type subsidie vindt nog slechts globale toetsing plaats door de gemeente.

³ ASV art. 14.

In het document is voor de structurele subsidiering het volgende onderscheid aangebracht in de subsidieplafonds:

- waarderingssubsidie: een maximum van €7.500,- , waarbij de te verrichten prestaties en subsidiebedragen in de Beleidsregels zijn opgenomen;
- budgetsubsidie: met een bedrag van €7.500,- tot €100.000,- op basis van een budgetovereenkomst tussen gemeente en instelling waarin de te leveren prestaties ‘in grote lijnen’ zijn opgenomen;
- budgetsubsidie: een subsidie vanaf €100.000,- waarbij de te leveren prestaties ‘meetbaar en aantoonbaar’ zijn opgenomen in een contract tussen gemeente en instelling.

De reden van dit onderscheid tussen subsidies is de mate van het beleidsmatige, en daarmee ook het financiële, belang. Naarmate dat belang groter is neemt de gemeentelijke bemoeienis toe, moet er meer met de subsidie-ontvanger worden afgestemd en afgesproken en wordt een en ander vastgelegd in een subsidieovereenkomst of –contract. In het geval van een subsidiecontract moet voor de subsidievaststelling een accountantsverklaring worden overgelegd.

De gemeente verstrekt in 2009 subsidies op 6 beleidsterreinen. In de ‘Beleidsregels’ is per beleidsterrein aangegeven welke beleidsdocumenten en de daarin opgenomen uitvoeringsplannen als toetsingskader voor subsidieaanvragen fungeren. Een uitzondering vormt het beleidsterrein ‘Natuur & milieu en duurzaamheid’, waarvoor (nog) geen beleidsdocument is vastgesteld. De ‘Beleidsregels 2008’ zijn in deze zin de vertaling van voornemens, die in de diverse beleidsdocumenten zijn opgenomen, in door instellingen te verrichten activiteiten en te leveren prestaties.

2.4. Beleidsdocumenten

Het verlenen van subsidies dient bij te dragen aan het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelen en maatschappelijke effecten. De doelen van het gemeentelijk beleid zijn opgenomen in de programmabegroting en in afzonderlijke nota’s en –notities voor de verschillende programma’s (beleidsterreinen). Zij vormen het toetsingskader voor subsidieaanvragen en vaststelling.

Dit betekent dat het college vooraf en achteraf dient te toetsen wat de bijdrage van het verlenen van subsidie is (geweest) aan het realiseren van doelen en maatschappelijke effecten. Dat veronderstelt dat zowel de beleidsdoelen als de subsidieafspraken over te leveren prestaties en beoogde effecten in ieder geval voldoende specifiek, meetbaar en tijdgebonden zijn geformuleerd en daardoor toetsbaar zijn. De aspecten ‘acceptabel’ en ‘realistisch’ uit de SMART formule laat de rekenkamercommissie verder buiten beschouwing, aangezien de vraag of doelen

en effecten aan die criteria voldoen in laatste instantie door de raad wordt beantwoord en de uitkomst van een politieke afweging is.

De programmabegroting is, zeker voor de raad, het eerst aangewezen document dat inzicht kan geven in de uitgaven, de daarvoor te leveren prestaties, te bereiken doelen en beoogde maatschappelijke effecten in hun onderlinge samenhang.

De programmabegroting geeft echter niet of nauwelijks antwoord op de vraag naar de doelen van beleid of de vraag welke activiteiten de gemeente (met het oog op welke effecten) door subsidiering wil stimuleren en op welke termijn.

In deze zin is de programmabegroting nauwelijks bruikbaar als toetsingskader en als sturingsinstrument.

Ook de doelen en beoogde effecten van het gemeentelijk beleid die zijn opgenomen in de beleidsnota's en -notities, en de basis vormen voor de in de begroting genoemde programma's, zijn nauwelijks specifiek en meetbaar geformuleerd. Zo stelt bijvoorbeeld de Nota lokaal gezondheidsbeleid 2008 – 2011 onder andere als beleidsdoel: 'Bevorderen van collectieve preventie ten behoeve van een gezonde leefstijl van inwoners' en 'Bevorderen van een gezonde leefomgeving van inwoners uitgaande van facetbeleid'. Op welke wijze de gemeente deze beleidsdoelen wil realiseren en welke instellingen daarbij betrokken zullen zijn, is uitgewerkt in jaarplannen.

De Nota integraal jeugdbeleid 2004 – 2009 'Opgroeien in Wijk bij Duurstede' bevat de speerpunten voor het jeugdbeleid voor de genoemde periode. Onder andere is dat 'Versterken voorzieningenniveau en 't Wijkhuis' waarbij als gewenst resultaat een verwijzing naar de afspraken in de budgetovereenkomst is opgenomen. De beoogde resultaten van de overige speerpunten zijn vooral het doen van onderzoek, instellen van overleg en evaluatie van eerdere initiatieven.

Ook in de beleidsdocumenten die aan andere in de begroting opgenomen programma's ten grondslag liggen zijn doelen en beoogde effecten nauwelijks specifiek en meetbaar geformuleerd en is slechts sporadisch aangegeven welke activiteiten tot de genoemde doelen/effecten moeten leiden, met andere woorden de relatie tussen te bereiken doel en in te zetten middel is niet of onvoldoende expliciet.

De rol die subsidiering - als instrument - daarbij speelt blijft in de beleidsdocumenten impliciet of wordt (kennelijk) bekend verondersteld.

Zo zijn in de deelvisie ‘Toeristisch-recreatief beleid Wijk bij Duurstede’ onder andere ‘het duurzaam vergroten van het aanbod en het versterken en verbreden van de verblijfsrecreatie’ en ‘het beter profileren van het aanbod’ als voornemens opgenomen. Wie dat moet doen, op welke wijze en binnen welke termijn, blijft echter onduidelijk.

De rekenkamercommissie constateert dat in de documenten die het beleidskader voor subsidiëring vormen beleidsdoelen, beoogde effecten en de daarvoor benodigde prestaties en/of activiteiten niet of nauwelijks specifiek en meetbaar zijn geformuleerd.

2.5 Constateringen

Op basis van het onderzoek van de elementen die het beleidskader vormen constateert de rekenkamercommissie het volgende.

- Het subsidiebeleid van de gemeente ligt vast in de ASV en de ‘Beleidsregels’.
- De programmabegroting is wat betreft subsidieverlening niet bruikbaar als toetsingskader en als sturingsinstrument.
- De doelen en beoogde effecten die in de diverse beleidsnota’s en –notities zijn opgenomen zijn niet specifiek en meetbaar geformuleerd en het ontbreekt aan een vertaling in concrete activiteiten of prestaties waarmee doelen en effecten gerealiseerd moeten worden.
- De beleidsdocumenten bevatten onvoldoende aanknopingspunten om de in budgetovereenkomsten en –contracten op te nemen afspraken over prestaties te specificeren en, achteraf, te evalueren.

3. Subsidieverlening in 2008

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk is een beschrijving opgenomen van de stand van zaken wat betreft de subsidieverstrekking in 2008. Voor dit jaar is gekozen omdat de subsidieverlening en –afrekening voor dat jaar is afgerond, de rapportages van de subsidieontvangers beschikbaar zijn en zo is na te gaan welke prestaties zijn geleverd en tot welke effecten die hebben geleid. In 2008 waren overigens de ‘Beleidsregels welzijn’ uit 2005 nog van kracht.

Ook was 2008 het jaar waarin een aantal instellingen voor het laatst subsidie ontving, aangezien hun subsidiabele activiteit(en) met ingang van 2009 is overgegaan naar de Stichting Binding. Het betreft met name de Stichting Welzijn Wijk bij Duurstede, de Stichting welzijn ouderen Wijk bij Duurstede en het Steunpunt vrijwilligerswerk. De subsidieverlening aan de Stichting Binding instelling vereiste een nieuw op te stellen (uitgebreide) budgetovereenkomst. Met het oog daarop zijn in een aantal gevallen voor het jaar 2008 al bestaande budgetovereenkomsten (ongewijzigd) verlengd.

Daarbij komt dat in 2008 naar aanleiding van opmerkingen van de accountant bij de jaarrekening over 2007 betreffende de rechtmatigheidsaspecten van de subsidieverlening een gemeentebreed project is gestart om de werkprocessen rond subsidies te harmoniseren en te stroomlijnen.

3.2. Overzicht subsidies 2008

Gezien de vraagstelling richt dit onderzoek zich uitsluitend op directe subsidies zoals deze in de ASV zijn gedefinieerd. De zogenaamde indirecte subsidies, in de regel het beschikbaar stellen van gemeentelijke accommodaties tegen een lagere prijs dan de kostprijs, zijn in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de in 2008 verstrekte subsidies ingedeeld naar kostenplaats (FCL) en kostensoort (ECL). In dat jaar heeft de gemeente 110 subsidies verstrekt voor in totaal €2.361.715,-.

De beleidsregels geven aan welke 23 instellingen met ingang van 2009 op basis van een budgetovereenkomst subsidie zullen ontvangen. Voor een aantal van deze instellingen waren in 2008 nog geen budgetovereenkomsten of prestatieafspraken van kracht.

In 29 gevallen zijn in 2008 subsidies verstrekt op basis van een budgetovereenkomst tot een totaalbedrag van €2.028.607,--, oftewel 85 % van het totaal verstrekte subsidiebedrag. In 7

gevallen was sprake van een incidentele subsidie. De overige subsidies betreffen de sport en de zogenaamde waarderingssubsidies.

De rekenkamercommissie constateert dat in 2008 subsidiering voor het overgrote deel plaats vindt in de vorm van budgetsubsidies. De omvorming van subsidiering van exploitatietekort naar budgetsubsidiering is daarmee vrijwel gerealiseerd.

3.3 De budgetovereenkomst

De gemeente beschikt niet over een actueel overzicht van de instellingen die in 2008 zijn gesubsidieerd op basis van een overeenkomst. In een aantal gevallen is in de subsidiebeschikking een verwijzing naar een bijlage met daarin de budgetovereenkomst opgenomen, maar ontbreekt de laatstgenoemde in het dossier.

De rekenkamercommissie heeft een aantal subsidiebeschikkingen en -overeenkomsten nader onderzocht en doet op basis daarvan de volgende constatering:

- de overeenkomsten verschillen wat betreft vorm en inhoud: er is geen sprake van een modelovereenkomst;
- de inhoud van de overeenkomsten verschilt onder andere wat betreft de op te nemen bepalingen en hun volgorde, de duur van de overeenkomst, indexering voor loon- en prijsstijgingen;
- niet in alle gevallen is de ASV mede van toepassing verklaard op de overeenkomst.

3.4. Te leveren prestaties

Hiervoor is aangegeven dat in het beleidskader nauwelijks doelen en effecten nauwelijks specifiek en meetbaar zijn geformuleerd, maar veeleer in globale zin zijn omschreven. Wat betreft de door de subsidieontvangers te leveren prestaties zal een vertaling plaats moeten vinden van globaal omschreven doelen/effecten naar concrete activiteiten en prestaties.

De prestaties die de gemeente van een subsidieontvanger verwacht zijn opgenomen in de subsidiebeschikking of in de budgetovereenkomst die overigens formeel een onderdeel vormt van de beschikking. In een aantal gevallen verwijst de budgetovereenkomst naar een door de instelling op te stellen werkplan waarin de te leveren prestaties worden omschreven of verplicht de gemeente de subsidie-ontvanger een registratie bij te houden van uitgevoerde activiteiten en hun kenmerken zoals type, aantal, uitvoeringsduur en dergelijke.

Als regel is de budgetovereenkomst de neerslag van het onderhandelingsresultaat tussen gemeente en te subsidiëren instelling (art. 14 ASV) over de subsidievoorwaarden, de te leveren prestaties, etc. Het kan niet anders dan dat de relatie tussen in te zetten middelen (activitei-

ten/prestaties) en te realiseren doelen onderdeel is van dit overleg, evenals de vraag in hoeverre zij specifiek en meetbaar in de budgetovereenkomst zijn op te nemen.

In die zin is er dus geen sprake van een opdrachtgever-opdrachtnemer relatie tussen gemeente en de ontvanger van subsidie, maar veeleer bepalen zij in onderling overleg wat mogelijk en haalbaar is.

Hierna is een aantal voorbeelden opgesomd van afspraken over prestaties zoals die in budgetovereenkomsten voor het jaar 2008 van kracht waren.

In het geval van het algemeen maatschappelijk werk is in de betreffende budgetovereenkomst per type hulpverlening het aantal af te ronden trajecten in een getal, dus meetbaar, weergegeven met daar aan gekoppeld het aantal daarvoor in te zetten fte.'s, en het maximaal subsidiebedrag.

De subsidiebeschikking voor de Stichting Welzijn Ouderen daarentegen noemt als te leveren prestatie "het behartigen van het welzijn van ouderen o.a. door het aanbieden en stimuleren van activiteiten die bijdragen tot het zo lang mogelijk zelfstandig functioneren van ouderen".

De subsidiebeschikking voor de thuishulp bevat concreet beschreven prestaties (aantal hulpuren, aantal hulpvragers, contactmomenten, etc.). Hetzelfde geldt voor de subsidiebeschikking voor de Stichting Vriendendiensten.

De budgetovereenkomst met de regionale bibliotheek daarentegen bevat geen beschrijving van de te leveren prestaties, maar uitsluitend een in een bijlage opgenomen globale beschrijving van de kerntaken van deze instelling en in de budgetovereenkomst met de VVV zijn 11 prestaties benoemd waarvan er één meetbaar is.

De rekenkamercommissie constateert dat, voor het jaar 2008, in minder dan 20 procent van de gevallen de te leveren prestaties specifiek en meetbaar zijn geformuleerd. Daar waar te leveren prestaties niet specifiek en meetbaar zijn geëvalueerd, rijst de vraag of, en op welke wijze, de subsidieafspraken geëvalueerd kunnen worden. Deze evaluatie is immers een eerste voorwaarde voor bijsturing door het college en/of de raad.

3.5. Constateringen

Op basis van het onderzoek van de elementen die het beleidskader vormen constateert de rekenkamercommissie het volgende.

- Het overgrote deel van de subsidieverlening vindt plaats op basis van een budgetovereenkomst;⁴
- De budgetovereenkomsten vertonen verschillen wat betreft vorm en inhoud; er is geen sprake van een modelovereenkomst;
- Te leveren prestaties zijn in de meeste gevallen niet specifiek en meerbaar geformuleerd;
- De relatie tussen beoogde effecten en te leveren prestaties is niet duidelijk;
- Het is niet duidelijk of, en op welke wijze, geleverde prestaties geëvalueerd kunnen worden;
- De mogelijkheden van het college en de raad tot (bij-)sturing zijn daarom gering.

⁴ In 2008 was nog geen sprake van subsidiecontracten.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.2. Conclusies

Op grond van de resultaten van de *quick scan* heeft de rekenkamercommissie de volgende conclusies getrokken.

Algemeen

- Het beleidskader voor - het proces van - subsidiering is compleet. De formele criteria voor subsidiering (rechtspersoonlijkheid, financiële verantwoording, accountantsverklaring, aanvraagtermijnen, etc.) zijn duidelijk.
- De procedures rond subsidiering liggen vast in de ASV en zijn duidelijk. De ASV is via internet op de gemeentelijke website voor iedereen toegankelijk en raadpleegbaar.
- Subsidieverstrekking als *beleidsinstrument* krijgt in de documenten per beleidsterrein (nota's, notitie) of in de programmabegroting, echter nauwelijks aandacht.

Beleidsinhoudelijk

- Meer dan driekwart van het totale subsidiebedrag wordt inmiddels verstrekt op basis van een subsidieovereenkomst dan wel subsidiecontract. Budgetsubsidies worden breed toegepast.
- De programmabegroting geeft per programma nauwelijks inzicht in de relatie tussen doelen en beoogde effecten, de daarvoor te leveren prestaties en de daartoe in te zetten subsidie (bedragen).
- De in beleidsdocumenten genoemde doelen en/of beoogde effecten zijn globaal geformuleerd en nauwelijks meetbaar.
- De (beleids)inhoudelijke afwegingen om tot subsidie over te gaan, zijn in veel gevallen onduidelijk of onvoldoende bekend.
- De door ontvangers van subsidie te leveren prestaties zijn in veel gevallen niet specifiek en meetbaar geformuleerd. De rekenkamercommissie vraagt zich af in hoeverre de gemeente in staat is de specificaties voor de te leveren prestaties te formuleren. Juist de partij die subsidie ontvangt beschikt wat dat betreft over meer expertise.
- Behoudens enkele uitzonderingen ontbreekt het daardoor aan mogelijkheden voor (bij)sturing door raad en college. In die situatie kan de gemeente haar rol als opdrachtgever onvoldoende gestalte geven. Maar ook het afleggen van verantwoording over de mate waarin beoogde doelen en effecten zijn gerealiseerd wordt daardoor bemoeilijkt.

Uitvoering

- In het jaar waarop de *quick scan* betrekking heeft, 2008, waren de interne werkprocessen rond subsidiering niet eenduidig, subsidiedossiers waren niet uniform en/of compleet, subsidiecontracten en -overeenkomsten vertoonden onderling sterke verschillen.

In 2008 is het college een project gestart dat in eerste instantie is gericht op de aspecten van rechtmatigheid (handhaving termijnen, aanleveren vereiste documenten) en het stroomlijnen de van interne werkprocessen. Dit project moet tevens leiden tot uniforme subsidiebeschikkingen en budgetovereenkomsten, en een standaard inrichting van de subsidiedossiers.

Tijdens ambtelijk wederhoor is gebleken dat inmiddels in concept een standaard budgetovereenkomst gereed is die nog in 2009 door het college wordt vastgesteld.

Tevens zullen als onderdeel van het hiervoor genoemd project aanpassingen van de ASV en de Beleidsregels plaats vinden.

4.3. Aanbevelingen

De rekenkamercommissie doet de raad en het college de volgende aanbevelingen.

- Zorg er vooraf voor dat de afspraken over de door de subsidie-ontvanger te leveren prestaties achteraf evalueerbaar zijn; dus zo veel mogelijk specifiek, meetbaar en tijdgebonden zijn geformuleerd.
- De bovenstaande aanbeveling is pas dan goed uitvoerbaar wanneer ook in de diverse beleidsdocumenten doelen en beoogde effecten specifiek, meetbaar en tijdgebonden zijn geformuleerd.
- Informeer de raad jaarlijks, bij voorkeur in de programmabegroting, over de relatie tussen doelen en beoogde effecten, de daarvoor te leveren prestaties en de daartoe in te zetten subsidie(bedragen).
- Informeer de raad jaarlijks via de jaarrekening of voortgangsrapportages over de mate waarin prestaties zijn gehaald en doelen/effecten zijn gerealiseerd.

5. Reactie van het college van Burgemeester en Wethouders

VERZONDEN 1 6 NOV 2009

Wijk bij Duurstede, 12 november 2009

Betreft: Reactie College van B&W op de 'Quick scan subsidiebeleid' van de rekenkamercommissie

Rekenkamercommissie van de gemeenteraad van Wijk bij Duurstede
t.a.v. de heer D. Veldkamp
Postbus 83
3960 BB Wijk bij Duurstede

behandeld door: C. Venselaar
omz kenmerk: SHP/cv
afschrift aan: A/SHP/weth. Boer

Geachte heer Veldkamp,

Wij ontvingen het rapport van de rekenkamercommissie inzake de 'Quick scan subsidiebeleid' dd. oktober 2009. Tijdens onze vergadering van 10 november jl. hebben wij dit rapport besproken. Naar aanleiding daarvan treft u onderstaand onze reactie aan.

Het onderzoek van de commissie heeft zich gericht op de wijze waarop prestatie afspraken met gesubsidieerde instellingen tot stand komen, en de mate waarin controle kan plaatsvinden op de naleving daarvan. Uit uw aanbevelingen maken wij op dat u de raad graag op een andere wijze bij dit traject zou willen betrekken, dan nu het geval is.

Uiteraard hebben wij alle respect voor de positie van de raad als kaderstellend en controlerend bestuursorgaan. Het is echter in dit kader de vraag op welk niveau de raad dit wil en hoe hij de relatie ziet tussen kaderstelling en uitvoering van beleid. Het lijkt ons dan ook zinvol hierover op korte termijn verder van gedachten te wisselen.

Overigens hebben uw aanbevelingen betrekking op een jaar (2008), waarin de beleidsontwikkeling en aansturing ten aanzien van subsidiëring volop in ontwikkeling was. Sindsdien zijn veel stappen gezet die van invloed kunnen zijn op de uitkomsten van het onderzoek (nieuwe beleidsregels waarmee inmiddels gewerkt wordt, herziene subsidie verordening vanaf volgende week ter inzage, rechtmatigheid op orde).

De vraag doet zich voor wat het juiste toetsingskader is voor het aangaan van prestatie afspraken; uw commissie geeft aan dat de programmabegroting hierin momenteel nauwelijks inzicht biedt. Op zich is dat een terechte constatering. Het is echter de vraag of de programmabegroting daartoe het meest geschikte document is. De daarin opgenomen beleidsvoornemens zijn daarvoor niet altijd concreet genoeg en zeker niet volledig omdat daarin vooral de speerpunten van beleid aan de orde komen. De door de raad vastgestelde beleidsnota's zijn beter geschikt omdat daarin beleidskaders per beleidsterrein voor een aantal jaren staan opgenomen. Om die reden wordt in de hierboven genoemde (jaarlijks bijgestelde) beleidsregels voor subsidieverlening verwezen naar vastgesteld beleid.

gemeentehuis: Karel de Grotestraat 30 postadres: Postbus 83, 3960 BB Wijk bij Duurstede t: 0343-595595
f: 0343-595599 e: info@wijkbijduurstede.nl w: www.wijkbijduurstede.nl bankrekening: 28 50 09 869 gironr.: 15534

Zoals u opmerkt, zijn ook de doelstellingen in de beleidsnota's vaak nog abstract omschreven; naar ons oordeel is dit te verklaren uit het feit dat deze doelstellingen als beleidskader dienen, door de raad bepaald en door het college in uitvoering genomen. De laatste jaren is mede daarom een werkwijze ontstaan, waarbij de kaders uitgewerkt worden in zeer concreet geformuleerde jaarplannen. Voorbeelden daarvan zijn het Wmo Beleidsplan en de nota Gezondheidsbeleid (in 2008 vastgesteld door de raad) en de nota Integraal gehandicaptenbeleid (eind 2009 naar de raad).

De doelen in de beleidsnota's, tezamen met de concrete jaarplannen, bieden volop input voor het ontwikkelen van concrete prestatie afspraken die vervolgens hun weerslag vinden in budgetovereenkomsten en budgetcontracten.

De budgetovereenkomsten/contracten worden vervolgens ontwikkeld in overleg met de te subsidiëren instellingen, die op basis van hun expertise prestaties en activiteiten offeren. Het college stelt de overeenkomsten/contracten vast waarin specifieke en meetbare prestaties zijn opgenomen. Aan de hand van de verantwoording vindt de jaarlijkse controle van geleverde prestaties plaats. Zoals gezegd zijn daarmee in 2009 omvangrijke vorderingen gemaakt die in 2010 e.v. resultaten zullen opleveren.

Bij uw conclusie in § 4.2. 'dat de (beleids)inhoudelijke afwegingen om tot subsidie over te gaan, in veel gevallen onduidelijk of onvoldoende bekend zijn' plaatsen wij de volgende kanttekening. Iedere nieuwe subsidie aanvraag wordt getoetst aan de beleidskaders, zoals opgenomen in de Algemene Subsidieverordening en de beleidsregels, en ter besluitvorming aan het college voorgelegd.

Wij merken al op dat wij graag met de gemeenteraad in gesprek gaan over de uitkomsten van uw onderzoek en de wijze waarop wij de aanbevelingen kunnen uitvoeren.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Wijk bij Duurstede.

Janneke Louisa-Muller
secretaris

Guus Swillens
burgemeester

6. Nawoord van de Rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie bedankt het college voor zijn reactie op de *quick scan* subsidiebeleid. De reactie is voor de rekenkamercommissie geen aanleiding om haar rapportage aan te passen. Wel leidt de reactie van het college tot enkele opmerkingen van de rekenkamercommissie.

De eerste opmerking betreft de programmabegroting respectievelijk -rekening als instrument voor kaderstelling, toetsing en controle.

In de regel beschrijft het college zijn beleidsvoornemens en wijze van realisatie voor een bepaald programma in een nota; meestal voor een periode van vier jaar. De raad stelt deze beleidsnota's, al dan niet gewijzigd, vast en daarmee het beleidskader wat betreft inhoud en kosten. Het college start vervolgens met de uitvoering van het programma, waarbij het hoe en wat voor enig jaar in een jaarplan is vastgelegd. De kosten van een en ander komen tot uiting in de programmabegroting waarin, zoals wij hebben geconstateerd, de relatie met de te realiseren doelen vrijwel ontbreekt en daarom niet voldoet als kader voor toetsing en controle.

Het college stelt in zijn reactie de vraag 'of de programmabegroting daartoe het meest geëigende document is', want 'de daarin opgenomen beleidsvoornemens zijn daarvoor niet altijd concreet genoeg en zeker niet volledig omdat daarin vooral de speerpunten van beleid aan de orde komen'. In onze rapportage hebben wij geconstateerd dat doelen zoals opgenomen in de diverse beleidsnota's globaal, weinig specifiek en meetbaar, geformuleerd zijn. Het betreft in de termen van het college 'de speerpunten van beleid'.

Dit nu roept de vraag op in welk document de, voor zover dat mogelijk is, specifiek en meetbaar geformuleerde doelen in relatie tot de in te zetten middelen en concrete prestaties vastliggen, om zo de raad in staat te stellen zijn controlerende taak uit te oefenen, want noch in de beleidsnota's noch in de programmabegroting is dat thans het geval.

Het college stelt wat betreft het toetsingskader 'de door de raad vastgestelde beleidskaders zijn beter geschikt omdat daarin beleidskaders per beleidsterrein voor een aantal jaren staan opgenomen'. Dat is juist. Echter de raad kent geen planning & control cyclus *per beleidsterrein*. Eenmaal vastgesteld beleid is onderdeel van de reguliere planning & control cyclus. Voor de gewenste transparantie van het gemeentelijk handelen is het ons inziens verstandig om de in de jaarplannen opgenomen uitgewerkte doelen, te ondernemen activiteiten en bijbehorende lasten op te nemen in de programmabegroting.

In de opvatting van de rekenkamercommissie is de programmabegroting *bij uitstek* het aangewezen instrument dat de raad in staat stelt om, voor de diverse programma's in hun onderlinge samenhang, de vraag te beantwoorden of het voorgenomen beleid past binnen het vastgestelde beleids- en financiële kader en zal bijdragen aan de realisatie van doelen. Een mogelijkheid is bijvoorbeeld om de doelstellingen zoals opgenomen in de diverse jaarplannen op te nemen in de programmabegroting.

De programmarekening dient in het licht van het bovenstaande informatie te verschaffen over de mate van realisatie en moet de raad in staat stellen de vraag te beantwoorden in welke mate doelen zijn gerealiseerd, of dat binnen het vastgestelde kader plaats vond en wat het heeft gekost.

Het is uiteraard aan de raad met welke mate van detail hij wil toetsen en controleren; de rekenkamercommissie treedt daar niet in.

Over de doelstellingen van beleid en de daarmee beoogde effecten heeft de rekenkamercommissie geconstateerd dat deze nog vaak globaal en niet in voldoende mate meetbaar en specifiek zijn geformuleerd.

Het college stelt 'de doelen in beleidsnota's, tezamen met de concrete jaarplannen, bieden volop input voor het ontwikkelen van concrete prestatie afspraken' en 'Het college stelt overeenkomsten/contracten vast waarin specifieke en meetbare prestaties zijn opgenomen'.

De rekenkamercommissie wijst er op dat in het jaar waarop het onderzoek betrekking had, 2008, een groot aantal van de overeenkomsten/contracten met ontvangers van subsidie geen specifieke en meetbare prestaties bevatte, maar neemt van het college aan dat hier vooruitgang is geboekt.

De rekenkamer wijst er op dat de raad geen inzicht heeft in de wijze waarop de specifieke en meetbare prestaties tot stand komen en welke zij zijn; de raad kent de overeenkomsten/contracten met gesubsidieerden niet.

Maar ook hier geldt dat het aan de raad is met welke mate van detail hij zijn taken wil uitvoeren.

Het college geeft in zijn reactie aan met de raad in gesprek te willen gaan over de relatie tussen kaderstelling en uitvoering van beleid en de aanbevelingen van de rekenkamercommissie in gesprek te willen gaan. Wij zullen bij de aanbieding van de rapportage aan de raad dit voornemen onder zijn aandacht brengen.

Bijlage 1. Overzicht subsidies 2008

Subsidies 2008

Omschrijving	Omschrijving	Bedrag	Bevoor- schotting	Overige betalingen	Totaal per FCL	Budget over- eenk.
Algemeen beleid dienstverlening subsidies						
Stichting Klassiek Muziek Rivierenland	Incidenteel	750	750			
SWOC	Incidenteel	400	400			
Ehbo Cothen	Incidenteel	1.000	1.000			
					2.150	
Openbare bibliotheken subsidies						
Regio bibliotheek		372.965	372.965			⁵ 1
Bibliotheek Cothen		15.321	15.321			1
Bibliotheek Timoteus		907	907			
					389.193	
Kunstzinnige vorming subsidies						
Harmonie Concordia		11.552	11.552			1
Muziekonderwijs WbD		15.052	15.052			1
Muziekonderwijs Cothen		11.089	11.089			1
Excelsior Cothen		13.415	13.415			1
Festival Dorestad herleeft	Incidenteel	5.000	5.000			
					56.108	
Ontwikkelingswerk subsidies						
Wereldwinkel		1.362	1.362			
					1.362	
Sport subsidies						
Korfbalvereniging Viking		2.640	2.640			
Fit		1.881	1.881			
Fortissimo badminton		1.547	1.547			
Ricochet badminton		726	726			
CDW		8.800	8.800			
Bourgondië basketbal		1.221	1.221			
Gehandicapten sport ver		6.800	6.800			
Gehandicapten sport ver	Incidenteel	650	650			
	Incidenteel	100	100			
Wijck lions		594	594			
Schoolsport		1.300	1.300			
Judovereniging Duurstede		3.564	3.564			

⁵ 1= Subsidie vond plaats op basis van een budgetovereenkomst.

SVF		3.267	3.267	
Levitas		9.174	9.174	
Levitas	Incidenteel	388	388	
Levitas	Incidenteel	203	203	
Dorsteti		7.112	7.112	
Dorsteti	Incidenteel	500	500	
Bourgondië volleybal		1.485	1.485	
SVL		2.904	2.904	
ZV Dorestad Dolphins		1.352	1.352	
Handbal GoconnectIT/Fortissimo		1.997	pm	
Handbal GoconnectIT/Fortissimo	Incidenteel	2.000	2.000	
Fortissimo	Incidenteel	2.500	2.500	
Pilago		3.270	3.270	
Sportraad	Incidenteel	3.331	3.331	
				67.308

Kunst	subsidies			
Podiumkunsten (Kunst centraal)		4.992	4.992	
Concerten Grote Kerk		1.300	1.060	
Concerten in Cothen		1.060	1.060	
Wijks vokaal ensemble		1.417	1.417	
Soli deo gloria		2.112	2.112	
Wijks atelier		1.815	1.815	
Kleurrijk Wijk		3.300	3.300	1
Kunstbende		500	500	
Pauze		1.000	1.000	
Wijks Castellum		1.500	1.500	
Atelierroute (Kunst aan de bron)		500	500	
Jazz bij Duurstede		7.000	7.000	1
Shanty festival		3.300	3.300	1
FC Madrid		2.000	2.000	
Sinterklaasviering Cothen		650	650	
Sinterklaasviering Langbroek		775	775	
Lekkodagen		1.000	1.000	
Stg Kasteel Cultureel WbD	Incidenteel	840	840	
				34.821

Calypso theater	subsidies			
Calypso theater		28.578	28.578	1
				28.578

Museum	subsidies			
Museum Dorestad		112.383	112.383	1
Museum Dorestad	Incidenteel	26.500	26.500	
				138.883

Evenementen	subsidies			
Oranje comité WbD		1.506	1.506	
Koninginnedag Langbroek		705	705	

					2.211
Toeristisch beleid	subsidies				
VVV		35.911	35.911		
Terecht anders		2.670	2.670		
					38.581
Recreatievoorzieningen	subsidies				
Kinderboerderij de Vliert		26.047	26.047		1
Recreatieschap Utrechtse Heuvel	Facturen				
Inhuur personeel SWZ Zeist					26.047
Mediabeleid	subsidies				
LOHK		2.790	2.790		
					2.790
Ouderenzorg	subsidies				
Anbo		750	750		
Hulpdienst Cothen		500	500		
SWOC		7.000	7.000		
SWOW		58.890	58.890		1
SWOD (Welzijn Utr Heuvelrug)		500	500		
Zoute inval		5.000	5.000		
Katholieke Bond Ouderen KBO	Incidenteel	500	500		
Stg Welzijn sign netwerk 2008		35.000	35.000		1
Stg Welzijn sign netwerk 2007		4.580	4.580		
					112.720
Maatschappelijke dienstverlening	subsidies				
Buro Slachtofferhulp		3.494	3.494		
Vitras AMW		319.083	319.083		1
Stichting BED		4.538	4.538		
					327.115
WMO loket	Personeel derden				
Stg Welzijn WMO loket		163.500	245.000		1
Stg Welzijn WMO loket 2007		6.983	6.983		
					251.983
WMO beleid	subsidies				
Thuishulpcentrale (handje helpen)		26.790	26.790		
Stg Vriendendiensten		9.879	9.879		
Humanitas		2.000	2.000		
Stg Bed extra	Incidenteel	5.450	5.450		
					44.119

Vluchtelingenwerk	subsidies				
Stg Vluchtelingenwerk		45.888	45.888	45.888	1
Gehandicaptenbeleid	subsidies				
Sigw		2.315	2.315	2.315	
Vrijwilligerswerk	subsidies				
Steunpunt vrijwilligers		52.200	52.200	52.200	1
Dorpshuis Cothen	subsidies				
Dorpshuis Cothen		15.330	15.330	15.330	1
Dorpshuis Langbroek	subsidies				
Dorpshuis Langbroek		10.540	10.540		1
Dorpshuis Langbroek (aanv)		8.000	8.000	18.540	
Jeugdorganisaties	subsidies				
Kivak		5.926	5.926		
Stg Welzijn welzijnswerk		149.904	149.904		1
Stg Welzijn buro raadslieden		17.320	17.320		1
SVF jeugdweek		2.060	2.060		
Open jeugdwerk Langbroek		1.476	1.476		
Scouting Sea Lions		3.273	3.273		
Jongerenraad					
Covak				179.959	
Sociaal Cultureel Werk	subsidies				
Platform Wijk Samen		6.000	6.000		
Platform Wijk bij Duurzaam		5.000	5.000		
Stg Nu en Later		2.500	2.500		
Stichting Dag van het Respect	Incidenteel	500	500	14.000	
Jeugdbeleid	subsidies				
Stg Welzijn ambulante jongerenw		35.000	35.000		1
Stg Welzijn ambulante jongerenw		25.000	25.000		1
Jip-jop bus		5.000	5.000	65.000	
Kinderopvang de Blauwe Coati	subsidies				

Kinderopvang de Speelhoek		33.295	33.295		33.295	1
Kinderopvang Humpy	subsidies					
Kinderopvang Humpy		20.000	20.000		20.000	1
Kinderopvang algemeen	subsidies					
Stg Kinderopvang		66.000	66.000		66.000	1
Basisgezondheidszorg	subsidies					
Ehbo Cothen		500	500			
Ehbo WbD		500	500			
Dierenambulance de Heuvelrug		geen				
Dierenpark Hazenberg		geen				
Dierenpark Zeist		geen				
					1.000	
Jeugdgezondheidszorg	diensten derden					
Vitras JGZ uniformdeel		275.755	275.755			1
Vitras JGZ maatwerkdeel		14.800	14.800			
Vitras Stevig ouderschap		15.970	15.970			
Vitras Prev boekenpret		3.171	3.171			
Preventie overgewicht GGD 2007		5.244	5.244			
Preventie overgewicht Vitras		4.879	4.879			
					319.819	
Overige milieutaken	subsidies					
Vereniging Natuur en milieu		4.400	4.400		4.400	1
					2.361.71	
					0	5
						29